

Dosarul nr. 2ra-1290/22
2-21037036-01-2ra-13092022

Prima instanță: (Judecătoria Edineț, sediul Central) I. Dreagulean
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) Iu. Grodu, A. Garbu, A. Ciobanu

Î N C H E I E R E

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Rațoi Vasili,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rațoi Viorel
împotriva lui Rațoi Vasili cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor
de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 iunie 2022,

c o n s t a t ă :

La 11 martie 2021, Rațoi Viorel a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Rațoi Vasili cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor
de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că după divorțul părinților, de
la vârsta de 12 ani a locuit cu bunica în casa de locuit, situată în s. Terebna,
r. Edineț.

La 04 iulie 2016, bunica a decedat, însă a continuat să locuiască în casa
bunicii, iar cu acordul tatălui, Rațoi Vasili, a reparat casa, astfel costul cheltuielilor
a constituit suma de 96 689,83 de lei.

De asemenea, Rațoi Viorel a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Edineț din
10 februarie 2021, a fost obligat să înlăture obstacolele privind încălcarea dreptului
de proprietate a lui Rațoi Vasili, fiind evacuat din bunul imobil situat în s. Terebna,
r. Edineț.

Rațoi Viorel a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a pretențiilor
(f. d. 104-109 Vol. II), încasarea de la Rațoi Vasili a sumei de 96 689,83 de lei cu
titlu de cheltuieli suportate pentru reparația casei, încasarea sumei de 2 900 lei cu
titlu de taxă de stat și încasarea sumei de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență
juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Central din 13 decembrie 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Rațoi Viorel.

S-a încasat de la Rațoi Vasili în beneficiul lui Rațoi Viorel suma de 24 118 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru reparația casei, suma de 723,54 de lei cu titlu de taxă de stat, calculată proporțional pretențiilor admise și suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, pretențiile au fost respinse.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că dreptul de proprietate asupra casei de locuit în litigiu și a terenului aferent acesteia a fost înregistrat pe numele lui Rațoi Vasili la 06 august 2020, în baza certificatului de moștenitor legal din 03 august 2020.

De asemenea, instanța de fond a stabilit că Rațoi Viorel s-a instalat cu traiul în casa bunicii sale, Rațoi Valentina, iar după decesul ultimei, a continuat să locuiască acolo, cu acordul tatălui său Rațoi Vasili, fapt ce se confirmă, prin depozițiile ultimului date în ședința de judecată, inclusiv și prin depozițiile martorilor audiați, din care rezultă că reclamantul din anul 2008 locuia în casa bunicii pe linie paternă, iar după decesul acesteia, dânsul a rămas să locuiască în continuare în casa acesteia.

La fel, instanța a conchis că în vara anului 2019, Rațoi Viorel, cu consimțământul părâtului, a efectuat diferite lucrări de reparație și reconstrucție a imobilului rămas după decesul bunicii, toate îmbunătățirile nominalizate fiind efectuate de către reclamant și pe contul ultimului, fapt ce se confirmă atât prin depozițiile martorilor, cât și prin facturile fiscale anexate la dosar.

Totodată, instanța a stabilit că, prin hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Central din 10 februarie 2021, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2021, Rațoi Viorel a fost obligat să înlăture obstacolele privind încălcarea dreptului de proprietate a lui Rațoi Vasili, fiind evacuat din bunul imobil situat în s. Terebna, r. Edineț.

Astfel, instanța a relatat că prin reparația casei de locuit cu acordul titularului de drept la acel moment, care era Rațoi Vasili, reclamantul a suferit un dezavantaj, în situația în care în urma acțiunilor întreprinse de Rațoi Vasili, reclamantul a fost evacuat din bunul imobil litigios.

Respectiv, Rațoi Vasili a realizat o îmbogățire nejustificată, păstrând toate îmbunătățirile efectuate de reclamant, iar deoarece îmbunătățirile aduse de Rațoi Viorel bunului imobil în litigiu nu pot fi separate fără a se aduce prejudicii bunului, acestea vor rămâne la proprietar, însă ultimul urmează să compenseze cheltuielile suportate de posesor.

Însă, instanța de judecată a specificat că urmează a fi încasate cheltuielile necesare suportate de reclamant în legătură cu îmbunătățirea bunului imobil în temeiul bonului de plată din 13 iunie 2019 și a facturilor fiscale din 25 iulie 2019 și 17 septembrie 2019, în sumă totală de 24 118 lei, cuantum ce nu a fost combătut de către părât.

Or, actul principal ce atestă costul mărfurilor este factura, ce reprezintă o operațiune esențială în tranzacții, fiind un înscris prin care se arată condițiile în care are loc vânzarea de bunuri și servicii, care cuprinde în detaliu mărfurile

comercializate și condițiile de comercializare aferente acestora. Factura rezumă toate condițiile esențiale ale unei afaceri încheiate și anume: clauze privind partenerii, obiectul, prețul, astfel încât din conținutul ei rezultă în mod clar drepturile și obligațiile părților.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 iunie 2022, s-a respins apelul declarat de Rațoi Vasili și s-a menținut hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Central din 13 decembrie 2021.

La 16 august 2022, Rațoi Vasili a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Recurentul Rațoi Vasili, în motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârile instanțelor de judecată, reiterând că instanțele au apreciat eronat probele, iar în rezultat au fost emise hotărâri neîntemeiate.

La 14 septembrie 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de către Rațoi Viorel la data de 21 septembrie 2022, conform avizului de recepție (f. d. 9 Vol. II).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 23 iunie 2022, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 16 august 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de

casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Rațoi Vasili, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Rațoi Vasili.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh